

Η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών Θέμα τιμής για την ελληνική οικονομία!

30 Ιουλίου 2015

Επισκόπηση

- Η άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων προϋποθέτει αποκατάσταση της εμπιστοσύνης προς το τραπεζικό σύστημα, που σε μεγάλο βαθμό είναι συνάρτηση της έγκαιρης ανακεφαλαιοποίησής του. Αξίζει να τονιστεί ότι τα τελευταία 2 χρόνια πραγματοποιήθηκαν οι μεγαλύτερες άμεσες ξένες επενδύσεις στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, ύψους €8,5 δις. Οι επενδύσεις αυτές σήμερα κινδυνεύουν να εξαϋλωθούν στέλνοντας εξαιρετικά αρνητικά μηνύματα στους ξένους επενδυτές για τις επενδυτικές προοπτικές και τις ευκαιρίες στη χώρα. Είναι προφανές ότι ο τρόπος ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών θα αποτελέσει αντικείμενο έντονων διαπραγματεύσεων καθώς αποτελεί θέμα υψίστης σημασίας και προτεραιότητας. Επιτάσσεται, συνεπώς, να πεισθούν οι σημερινοί μέτοχοι των τραπεζών να ανανεώσουν την εμπιστοσύνη τους συνεισφέροντας νέα κεφάλαια, ενδεχομένως με κάποιες εγγυήσεις για την αδιατάρακτη από εδώ και εμπρός πορεία της τρίτης και τελευταίας ευκαιρίας για σταθεροποίηση και ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Σε ένα τέτοιο εγχείρημα, τυχόν αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος προς απρόβλεπτες κατευθύνσεις είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας για την ελληνική οικονομία, τις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες πελάτες των τραπεζών.
- Η πορεία προς την κορύφωση της πολιτικής αβεβαιότητας αποτυπώνεται πλέον ξεκάθαρα στηνκατάρρευση της επιχειρηματικής εμπιστοσύνης τον Ιούλιο καθώς και στα στοιχεία Ιουνίου για το ύψος των καταθέσεων και τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού. Επιπλέον, την ώρα που οι τιμές εμπορικών ακινήτων έδειχναν σημάδια σταθεροποίησης, τα ενοίκια συνέχιζαν να υποχωρούν με γρήγορους ρυθμούς κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2014. Η καλή πορεία των εσόδων από ταξιδιωτικό συνάλλαγμα τον Μάιο υπογραμμίζει για άλλη μια φορά τις θετικές προοπτικές της φετινής τουριστικής περιόδου, ενώ, από την άλλη πλευρά, αξιοσημείωτη είναι η μείωση της χωρητικότητας του ελληνικού εμπορικού στόλου, για πρώτη φορά από το 2005.
- Η δημοσιοποίηση της Έκθεσης των 5 Προέδρων(*) δίνει βασικές κατευθύνσεις για τα επόμενα βήματα προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που θα συζητηθούν το φθινόπωρο και έχουν άμεσο ενδιαφέρον για την Ελλάδα.

(*) Η έκθεση ετοιμάστηκε από τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Συνόδου Κορυφής για το Ευρώ, του Eurogroup, της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

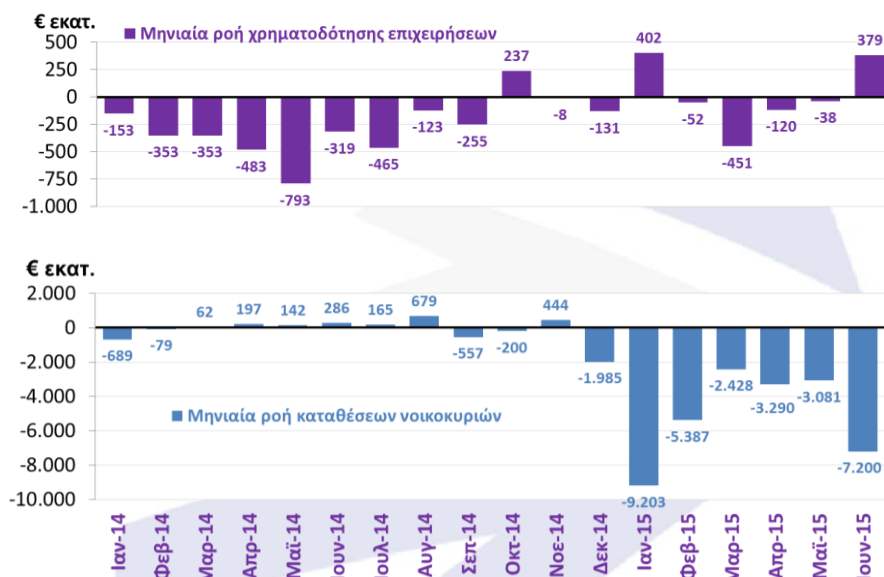
Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Χρηματοδότηση επιχειρήσεων και καταθέσεις νοικοκυριών

(ΤτΕ, Ιούν. 2015)

Η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών

Η ανακεφαλαιοποίηση μιας τράπεζας μπορεί να γίνει απευθείας από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ), σε αντάλλαγμα μετοχών που λαμβάνει και που μπορεί να διαθέσει στο μέλλον, μόνον εάν το οικείο κράτος-μέλος στο οποίο εδρεύει η τράπεζα δεν έχει τα μέσα να προχωρήσει σε ανακεφαλαιοποίηση της τράπεζας (για την οποία δεν υπάρχει ενδιαφέρον ιδιωτών επενδυτών) χωρίς να θέσει σε κίνδυνο την δημοσιονομική του κατάσταση. Η δε τράπεζα εάν πτωχεύσει θέτει σε κίνδυνο την συστημική ευστάθεια της Ευρωζώνης ή των κρατών-μελών της. Πάντως, με την εξαίρεση της περίπτωσης όπου το κράτος-μέλος δεν μπορεί άμεσα και από την αρχή να συνεισφέρει λόγω της δημοσιονομικής του θέσης, η χρήση εθνικών πόρων επιβάλλεται προκειμένου για τράπεζες όπου η κεφαλαιακή επάρκεια (Common Equity Tier 1 – CET1) είναι κάτω του 4,5% και μέχρι να καλυφθεί η διαφορά. Σε περίπτωση που ο CET1 είναι κάτω του 4,5%, το οικείο κράτος-μέλος πρέπει να συνεισφέρει το 20% των απαιτούμενων κεφαλαίων, με τον ΕΜΣ να καλύπτει το υπόλοιπο 80% (από το τέλος του 2016, η αναλογία αυτή γίνεται 10% και 90% αντιστοίχως).

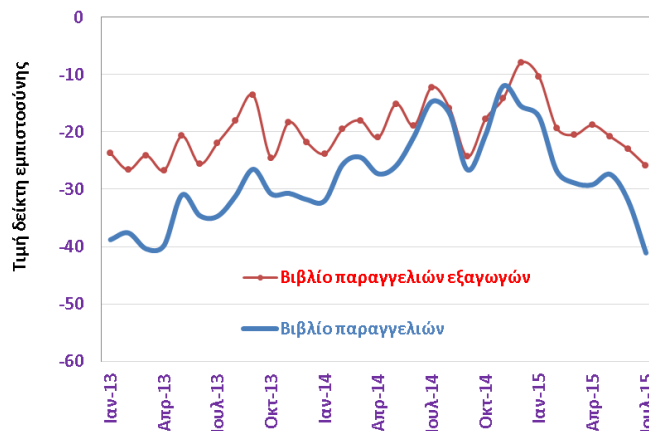
Στην περίπτωση της Ελλάδος, λοιπόν, φαίνεται να πληρούνται και οι δύο προϋποθέσεις για χρήση πόρων του ΕΜΣ. Η χώρα είναι εκτός αγορών, είναι σε διαπραγματεύσεις για την ένταξη σε πρόγραμμα προσαρμογής και αρνητικές εξελίξεις σε ελληνικές τράπεζες αποτελούν συστημικό κίνδυνο που δυνητικά μπορεί να πλήξει την Ευρωζώνη.

Για να γίνει η απευθείας ανακεφαλαιοποίηση από τον ΕΜΣ, μέχρι 31/12/15, απαιτείται πρώτα να γίνει η αναδιάρθρωση τουλάχιστον του 8% του παθητικού περιλαμβανομένων των ιδίων κεφαλαίων της τραπεζής. Ακολούθως απαιτείται και συνεισφορά του εθνικού ταμείου εξυγίανσης (του δικού μας Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων - ΤΕΚΕ) με το ποσό που οφείλει να έχει συγκεντρώσει το 2015 (δηλ. το 0,1% των εγγυημένων καταθέσεων των τραπεζών που εδρεύουν στο οικείο κράτος-μέλος).

Από 1/1/16, ισχύουν ανάλογες διατάξεις από την Οδηγία για την Αναδιάρθρωση και Εξυγίανση Τραπεζών ([Banking Restructuring and Resolution Directive – BRRD](#)), που ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή στις 22/7/15. Σύμφωνα με την οδηγία αυτή, απαιτείται πλήρης απομείωση ή μετατροπή σε κοινές μετοχές τουλάχιστον στο 8% του παθητικού περιλαμβανομένων των ιδίων κεφαλαίων και, επιπροσθέτως, όλων των μη εξασφαλισμένων μη προνομιούχων υποχρεώσεων, εξαιρουμένων δηλαδή των εγγυημένων καταθέσεων (καταθέσεις κάτω από €100 χιλ, ανά συνδικαιούχο ανά τράπεζα). Πρέπει, επίσης, να εξασφαλιζέται συνεισφορά από το ευρωπαϊκό πλέον (αντί του εθνικού) Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης με ποσό που αντιστοιχεί στο 5% του παθητικού περιλαμβανομένων των ιδίων κεφαλαίων.

Στο πλαίσιο αυτό, και σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ([Greece-request for stability in the form of an ESM loan, 10 July 2015, assessment of request](#)), στο τέλος του α' τριμήνου 2015, η κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών τραπεζών CET1 διαμορφωνόταν σε ενοποιημένη βάση σε 12,5% του σταθμικού ενεργητικού. Παράλληλα, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών) είχαν ανέλθει σε 36%, ενώ τα αναδιαρθρωμένα δάνεια (που κατά ένα μεγάλο ποσοστό επιστρέφουν σε καθυστέρηση μέσα σε ένα χρόνο) σε 8% του συνόλου των δανείων. Επιπροσθέτως, τα δάνεια σε καθυστέρηση κάτω των 90 ημερών ανέρχονταν σε άνω του 7% του συνόλου των δανείων. Έκτοτε, τεκμαίρεται ότι η κατάσταση έχει χειροτερεύσει λόγω της αυξημένης αβεβαιότητας από τις διαπραγματεύσεις με τους εταίρους και, βεβαίως, λόγω της επιβολής των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων. Η τελευταία αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντική επιδείνωση της εξυπηρέτησης των δανείων προς τις τράπεζες, λόγω ασυνεχειών στην οικονομική δραστηριότητα και της υπολειτουργίας του συστήματος πληρωμών της χώρας. Με αυτά τα δεδομένα, μία αύξηση των προβληματικών δανείων κατά 10-15 π.μ. ή κατά €20-30 δισ. περίπου μέχρι το τέλος του γ' τριμήνου του 2015 μπορεί να θεωρείται πιθανή. Συνεπώς, εάν θεωρήσουμε ότι το 50% αυτών των δανείων θα χαθεί, τότε τα κεφάλαια των τραπεζών μπορεί να μειωθούν κατά €10-15 δισ., από €27 δισ. περίπου που είναι σήμερα και, συνεπώς, θα χρειασθεί κάποια αναλόγου ύψους ανακεφαλαιοποίηση. Μία πρόσθετη παράμετρος που αναμένεται να

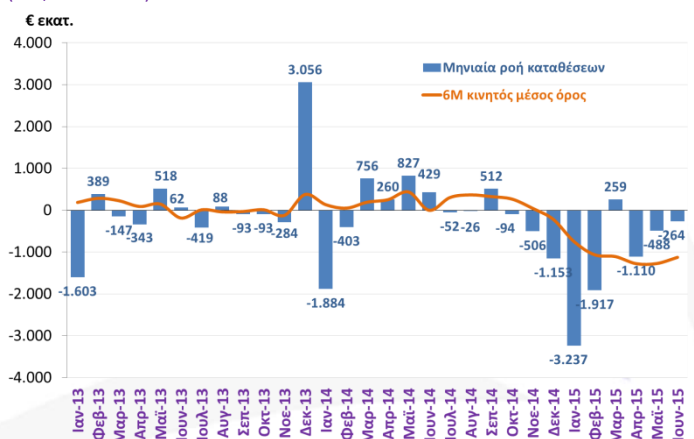
Διάγραμμα 1: Επιχειρηματική εμπιστοσύνη, μεταποίηση
(ΕΕ – DG ECFIN, Ιούν. 2015)

Διάγραμμα 2: Προσδοκίες ανεργίας και απασχόλησης
(ΕΕ – DG ECFIN, Ιούν. 2015)

Διάγραμμα 3: Καθαρή ροή καταθέσεων – μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις
(ΤτΕ, Ιουν. 2015)

επιηραεί τα κεφάλαια των τραπεζών είναι ότι το 60% περίπου των κεφαλαίων είναι αναβαλλόμενοι φόροι. Δεδομένης, λοιπόν, της προσδοκώμενης χαμηλής κερδοφορίας των τραπεζών και των προκλήσεων στο αξιόχρεο του ελληνικού δημοσίου, η αναγνώρισή τους, ενδεχομένως, ως κεφάλαια να απομειωθεί, επιβαρύνοντας έτσι τις ανάγκες των τραπεζών για νέα, καλύτερης ποιότητας κεφάλαια.

Τα ανωτέρω δεδομένα συνάδουν με την ειλημμένη απόφαση του Συμβουλίου Κορυφής της 13/7/15 για διάθεση €10-25 δις. για την ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, ένα μεγάλο μέρος των μετοχών των ανακεφαλαιοποιημένων ελληνικών τραπεζών θα είναι πλέον στην κατοχή του ΕΜΣ, που αργά ή γρήγορα θα πωλήσει τις μετοχές του στον ιδιωτικό τομέα, ενδεχομένως μέσω του νέου Ταμείου Δημόσιας Περιουσίας, ώστε να μειωθεί το ελληνικό δημόσιο χρέος έναντι του ΕΜΣ. Στην περίπτωση αυτή, ο έλεγχος του ελληνικού τραπεζικού συστήματος καθίσταται τουλάχιστον ασαφής και αντικείμενο διαπραγμάτευσης με τους εταίρους.

Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

Οικονομικό κλίμα: Η έρευνα οικονομικής εμπιστοσύνης των ΙΟΒΕ/Ευρ. Επιτροπή για το μήνα Ιούλιο καταγράφει μια κατάρρευση, ειδικά στην επιχειρηματική εμπιστοσύνη στη μεταποίηση και τις κατασκευές, σε επίπεδα χαμηλότερα αυτών που είχαν καταγραφεί το 2012. Σημαντική υποχώρηση κατέγραψαν οι προσδοκίες για απασχόληση τους επόμενους μήνες (ενδεικτικά, από -45,1 τον Ιούνιο σε -59 τον Ιούλιο στις κατασκευές και αντίστοιχα από -3,2 σε -26,6 στη μεταποίηση, με αντίστοιχη μείωση στις υπηρεσίες και ελαφρά βελτίωση μόνο στο λιανικό εμπόριο). Αξιοσημείωτη είναι επίσης η υποχώρηση στο βιβλίο παραγγελιών της μεταποίησης, αλλά και στο βιβλίο παραγγελιών εξαγωγών (Διάγραμμα 1). Επιπλέον, αξιοσημείωτη είναι η χειροτέρευση των προσδοκιών των νοικοκυριών για την ανεργία. Οι προσδοκίες αυτές είχαν βελτιωθεί θεαματικά τον Ιανουάριο του 2015, αλλά πλέον έχουν ανέλθει σε επίπεδα χειρότερα του Δεκεμβρίου 2014 (Διάγραμμα 2).

Τραπεζική χρηματοδότηση και καταθέσεις: Θετική κατά €430 εκατ. ήταν τον Ιούνιο του 2015 η μηνιαία καθαρή ροή της συνολικής χρηματοδότησης προς τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα, έναντι αρνητικής καθαρής ροής €-253 εκατ. τον προηγούμενο μήνα. Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης αφορά σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις €+379 εκατ. (Διάγραμμα πρώτης σελίδας), ενώ αρνητική κατά €-16 εκατ. ήταν η καθαρή ροή χρηματοδότησης των νοικοκυριών. Σημειώνεται ότι θετική ροή χρηματοδότησης προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις είχε καταγραφεί ξανά τον Ιανουάριο του 2015 (€402 εκατ.), η οποία αφορούσε σε ορισμένα ειδικά δάνεια που χορηγήθηκαν σε μεγάλες επιχειρήσεις και ΔΕΚΟ, ενώ η αντίληψη χρηματοδότησης τον Ιούνιο αποτελεί πιθανότατα προληπτική κίνηση των επιχειρήσεων λόγω της μεγάλης αβεβαιότητας ή/και κίνηση τακτικού χαρακτήρα εν μέσω επικράτησης σεναρίων εξόδου από το ευρώ και μετάβασης σε εθνικό νόμισμα. Αναφορικά με τις καταθέσεις, ιδιαίτερα έντονη ήταν η εκροή καταθέσεων των νοικοκυριών, η οποία έφτασε τα €7,2 δις, προφανώς λόγω της αβεβαιότητας των τελευταίων ημερών του Ιουνίου του 2015 (Διάγραμμα πρώτης σελίδας), ενώ οι εκροές καταθέσεων από επιχειρήσεις ήταν ιδιαίτερα ισχυρές στο τέλος του 2014 και τις αρχές του 2015 (Διάγραμμα 3). Συνολικά από τις αρχές του 2015 οι εκροές καταθέσεων των νοικοκυριών έχουν ξεπεράσει τα €30 δις (23% περίπου των συνολικών καταθέσεων των νοικοκυριών στο τέλος του 2014), ενώ αυτή του Ιουνίου είναι η τρίτη μεγαλύτερη που σημειώνεται από την ένταξη της Ελλάδας στη ζώνη του ευρώ (η μεγαλύτερη ήταν τον Ιανουάριο του 2015 κατά €-9,2 δις και η αμέσως επόμενη τον Μάιο του 2012 κατά €-7,5 δις). Συνολικά οι αναλήψεις νοικοκυριών και επιχειρήσεων έφτασαν τα €7,7 δις, με αποτέλεσμα το ύψος των καταθέσεων να περιοριστεί στα €122,2 δις, στα επίπεδα δηλαδή των τελευταίων μηνών του 2003.

Πίνακας 1: Στοιχεία εσόδων & δαπανών προϋπολογισμού

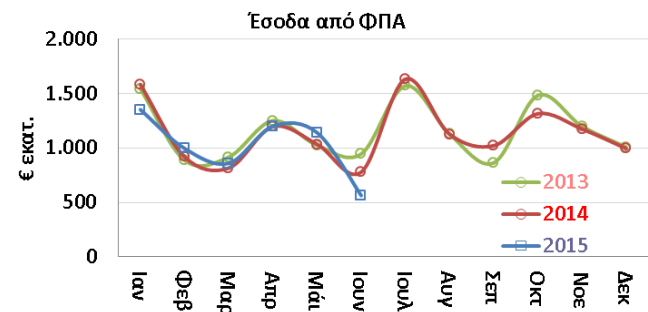
(Υπ. Οικονομικών, Ιούν. 2015)

Στοιχεία Υπ. Οικονομικών € εκατ.	Ιαν - Ιούνιος					
	2014	2015	Δ %	Δ σε €	Στόχος	Δ σε €
Φόρος εισοδήματος	4.847	3.894	-19,7%	-953	5.325	-1.431
Φόροι περιουσίας	1.321	990	-25,1%	-331	805	185
Άμεσοι και έμμεσοι φόροι ΠΟΕ	1.621	1.445	-10,9%	-176	1.974	-529
Φόροι καταχώρησης πλην ΦΠΑ	3.350	3.607	7,7%	257	3.550	57
ΦΠΑ	6.340	6.125	-3,4%	-215	6.658	-533
€ εκατ.	2014	2015	Δ %	Δ σε €		
Αποδοχές και συντάξεις	8.058	8.253	2,4%	195		
Επιχορηγήσεις ΟΚΑ	5.448	5.243	-3,8%	-205		
Παλιές οφειλές νοσοκομείων	762	202	-73,5%	-560		
Αποδιδόμενοι πόροι	1.822	1.176	-35,5%	-646		
Πρωτογενές αποτέλεσμα κ.π. (*)	707	1.321	86,8%	614	-1.235	2.556

(*) έχουν αφαιρεθεί έσοδα €555 εκατ. από το ΤΧΠΣ.

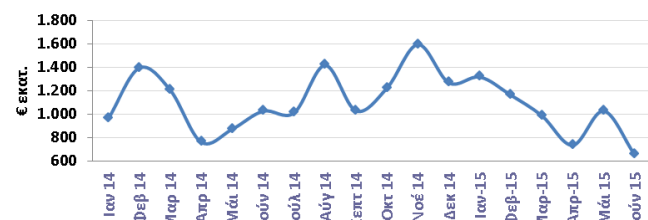
Διάγραμμα 4: Έσοδα από ΦΠΑ

(Υπ. Οικονομικών, Ιούν. 2015)

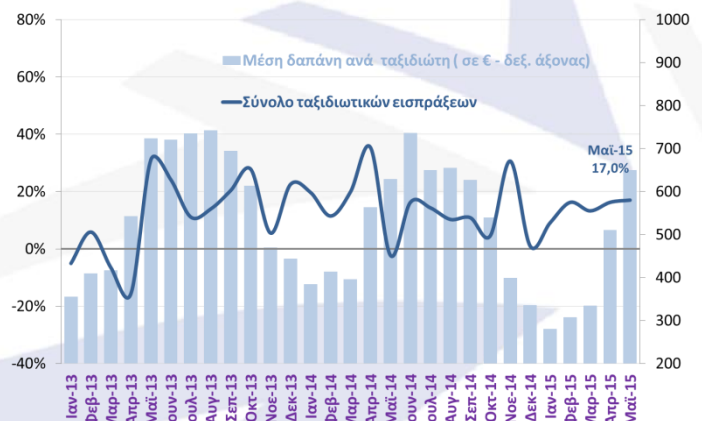
Διάγραμμα 5: Ληξιπρόθεσμες νέες οφειλές προς δημόσιο

(ΓΓΔΕ, Ιούν. 2015)

Διάγραμμα 6: Ταξιδιωτικές εισπράξεις (% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους) και μέση δαπάνη ανά ταξιδιώτη

(ΤΤΕ, Μαΐ. 2015)

Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού: Το ύψος του πρωτογενούς πλεονάσματος του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε σε €1,88 δις (μαζί με τα έκτακτα έσοδα από το ΤΧΠΣ) την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου 2015, έναντι προβλεπόμενου ελλείμματος €-1,2 δις και πλεονάσματος €707 εκατ. την ίδια περίοδο πέρυσι. Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα της συγκράτησης δαπανών όπως είναι οι επιχορηγήσεις προς τα ασφαλιστικά ταμεία (ΟΚΑ), την εξόφληση παλαιών οφειλών των νοσοκομείων και επιχορηγήσεις φορέων (μείωση €-1,12 δις σε σχέση με πέρυσι), οι οποίες αντιστάθμισαν τη μείωση εσόδων από φόρους την ίδια στιγμή που οι δαπάνες για μισθούς δημοσίων υπαλλήλων και συντάξεις πρώην δημοσίων υπαλλήλων αυξάνονται (Πίνακας 1). Ειδικά σε ότι αφορά τα έσοδα από φόρο εισοδήματος και περιουσίας, η υστέρηση μπορεί να οφείλεται στην καθυστέρηση της περιόδου υποβολής των δηλώσεων. Σε ότι αφορά όμως τον ΦΠΑ (Διάγραμμα 4) η μεγάλη υστέρηση στα έσοδα του Ιουνίου είναι ιδιαίτερα ανησυχητική ενώ θετική εξέλιξη είναι η σταθερή υποχώρηση των νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών ιδιωτών (Διάγραμμα 5) αλλά και η σταθερά καλή πορεία εισπράξεων του κράτους έναντι παλαιών οφειλών των ιδιωτών.

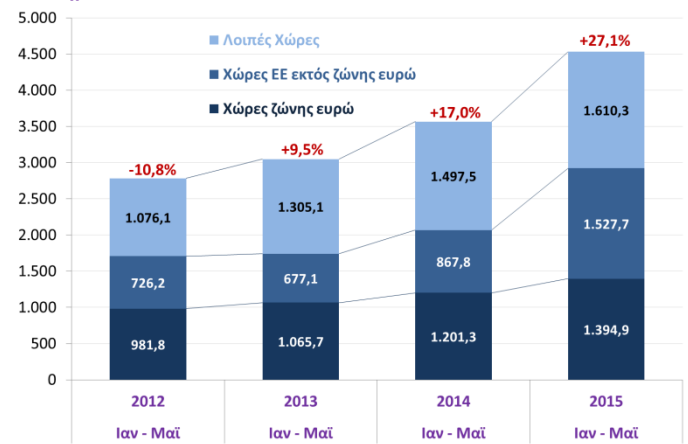
Ταξιδιωτικό ισοζύγιο: Ιδιαίτερα θετικές είναι οι επιδόσεις του τουρισμού και τον Μάιο του 2015, επιβεβαιώνοντας τις θετικές προσδοκίες που είχαν δημιουργηθεί από τις αρχές του έτους. Ειδικότερα, οι εισπράξεις ανήλθαν στα €1,2 δις παρουσιάζοντας άνοδο +17% σε σύγκριση με τον Μάιο του 2014 (Διάγραμμα 6), ενώ οι αφίξεις ανήλθαν σε 1,9 εκατ. ταξιδιώτες, αυξημένες κατά +13,2%. Κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Μαΐου 2015 οι εισπράξεις εμφανίζουν άνοδο +15% σε σχέση με πέρυσι και οι αφίξεις +27,1% (Διάγραμμα 7). Η εντονότερη αύξηση τόσο στις εισπράξεις όσο και στην κίνηση ταξιδιωτών καταγράφεται τον Μάιο, όπως και τους προηγούμενους μήνες, από κατοίκους χωρών της ΕΕ εκτός της ζώνης του ευρώ (+57,5% και +44,7% αντίστοιχα), ιδιαίτερα από το Ην. Βασίλειο (+76,6% και +46,6% αντίστοιχα), ενώ μείωση καταγράφεται στις εισπράξεις και τις αφίξεις από τη Ρωσία (-66,3% και -67,2% αντίστοιχα). Η μέση δαπάνη ανά ταξιδιώτη διαμορφώθηκε στα €650 περίπου, από €630 περίπου που ήταν τον Μάιο πέρυσι.

Δείκτης τιμών εισαγωγών: Μείωση για 30^ο συνεχόμενο μήνα καταγράφει ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία τον Μάιο του 2015. Η μεγάλη υποχώρηση από το φθινόπωρο του 2014 και μετά οφείλεται στην πτώση των τιμών πετρελαίου (Διάγραμμα 8) και αντικατοπτρίζεται στην πορεία των τιμών εισαγωγών από χώρες εκτός Ευρωζώνης που περιλαμβάνουν τα πετρέλαια, σε αντίθεση με τις σχεδόν αμετάβλητες τιμές εισαγωγών από χώρες της Ευρωζώνης.

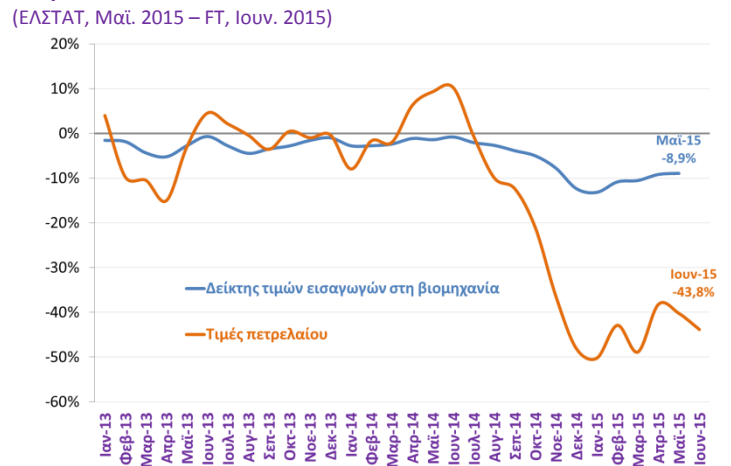
Τιμές και ενοίκια επαγγελματικών ακινήτων: Μεγάλη πτώση παρουσιάζουν οι τιμές και τα ενοίκια επαγγελματικών ακινήτων το Β' 6μηνο του 2014 σε σχέση με το Β' 6μηνο του 2013, ενώ σωρευτικά από το 2010 η μείωση φτάνει στο -30,4% στις τιμές γραφείων και στο -26,2% στις τιμές καταστημάτων, ενώ τα μισθώματα παρουσιάζουν μείωση -29,4% και -34% αντίστοιχα (Διάγραμμα 9). Ο μέσος ρυθμός μείωσης των ονομαστικών τιμών γραφείων υψηλών προδιαγραφών διαμορφώθηκε σε -3,3% για το σύνολο της Ελλάδος, βελτιωμένος σε σχέση με τον αντίστοιχο ρυθμό του 2013 (-9,9%) και του 2012 (-11,9%). Για το σύνολο του 2014, ο αντίστοιχος μέσος ρυθμός μείωσης των τιμών ήταν -3,2% για την Αθήνα, -4,6% για τη Θεσσαλονίκη και 3,1% για την υπόλοιπη Ελλάδα. Κατά το β' εξάμηνο του 2014, οι ονομαστικές τιμές γραφειακών χώρων για το σύνολο της χώρας υποχώρησαν κατά -0,6% σε σχέση με το α' εξάμηνο του 2014, εμφανίζοντας ηπιότερη πτώση σε σχέση με τα προηγούμενα εξάμηνα.

Δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου: Περαιτέρω μείωση κατά -2,2% σημείωσε η δύναμη του ελληνικού εμπορικού στόλου (αριθμός πλοίων χωρητικότητας 100 ΚΟΧ και πάνω) τον Μάιο του 2015 σε σύγκριση με τον Μάιο του 2014. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο συνολικός αριθμός των εμπορικών πλοίων ανήλθε στα 1.837, εκ των οποίων 488 φορτηγά, 520 δεξαμενόπλοια και 600 επιβατηγά. Η ολική χωρητικότητα ανήλθε τον Μάιο του 2015 στους 44,5 εκατ. ΚΟΧ

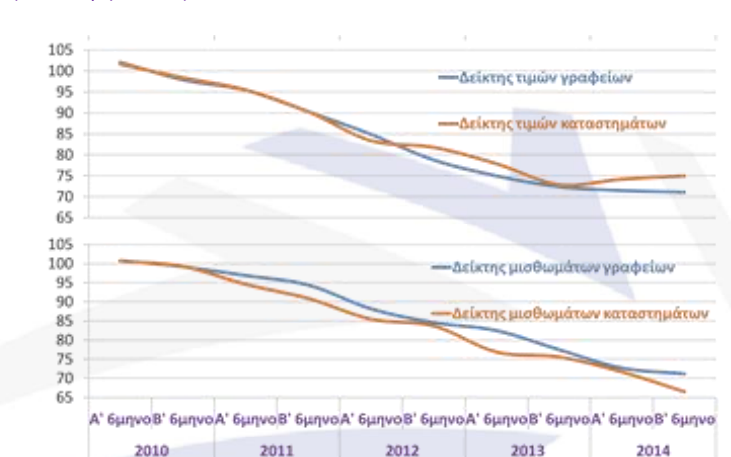
Διάγραμμα 7: Ταξιδιωτική κίνηση ανά προέλευση (χιλ. ταξιδιώτες και % μεταβολή με αντίστοιχη περίοδο προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Μαΐ. 2015)

Διάγραμμα 8: Δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία και τιμές πετρελαίου (ΕΛΣΤΑΤ, Μαΐ. 2015 – FT, Ιουν. 2015)

Διάγραμμα 9: Δείκτες τιμών & μισθωμάτων γραφείων και καταστημάτων (ΤτΕ, Β' 6μηνο 2014)

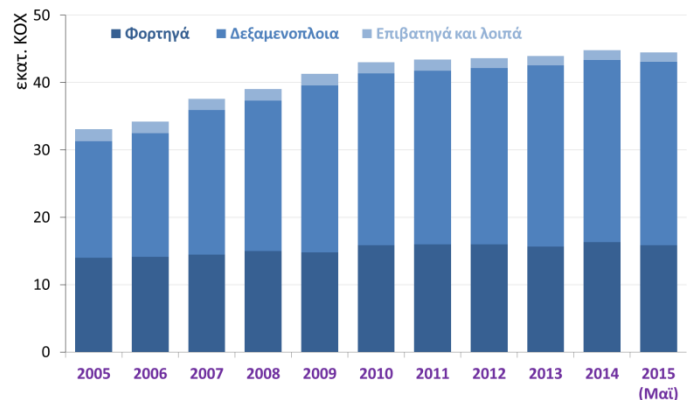
παρουσιάζοντας αύξηση 0,2% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του 2014, αλλά μείωση σε σχέση με το τέλος του 2014, ιδίως των φορτηγών (Διάγραμμα 10). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την πρώτη μείωση στη χωρητικότητα μετά την θέσπιση κινήτρων προσέλκυσης πλοίων στην Ελληνική σημαία την περίοδο 2005 -2007.

Έκθεση 5 προέδρων

Η χρηματοπιστωτική κρίση [ανέδειξε αδυναμίες στο Ευρωπαϊκό οικοδόμημα](#) αρκετές από τις οποίες ήταν γνωστές, αλλά και αδυναμίες που δεν είχαν εκτιμηθεί επαρκώς. Μετά το ξέσπασμα της κρίσης οι κινήσεις των ευρωπαϊκών ηγετών στόχευσαν καταρχήν [στην αντιμετώπιση ατελειών στην εποπτεία του](#) χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ενώ είχε εδραιωθεί η κοινή άσκηση νομισματικής πολιτικής, η εποπτεία των τραπεζών καθώς και η διαχείριση αναδιάρθρωσεων παρέμεινε εθνική υπόθεση χωρίς να υπάρχει κοινός συντονισμός παρά το γεγονός ότι πολλές τράπεζες είχαν επεκταθεί σε πολλές χώρες μέλη, και πλέον οι σχετικές αρμοδιότητες εποπτείας έχουν μεταφερθεί στην ΕΚΤ και αντίστοιχους υπερεθνικούς μηχανισμούς. Καθώς η χρηματοπιστωτική κρίση μετεξελίχθηκε σε μια κρίση δημοσίου χρέους, και μετά τις πρώτες ενέργειες αντιμετώπισης της άμεσης κρίσης μέσω της δημιουργίας των ανάλογων θεσμών και μηχανισμών, η προσοχή των Ευρωπαίων στράφηκε στην ενδυνάμωση των μηχανισμών εποπτείας και συντονισμού των δημοσιονομικών και οικονομικών πολιτικών. Έτσι δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο ενώ η εποπτεία επεκτάθηκε πέρα από τα δημοσιονομικά μεγέθη και σε μακροοικονομικά μεγέθη όπως η ανταγωνιστικότητα κόστους και το ιδιωτικό χρέος (Πίνακας 2). Παρά την μεγάλη έκταση αυτών των πρωτοβουλιών, παρέμειναν άλυτα ζητήματα, όπως η απουσία ενός κεντρικού μηχανισμού που θα μπορεί να υλοποιεί σταθεροποιητικές δημοσιονομικές παρεμβάσεις, η ανάπτυξη μιας κεντρικής ομπρέλας προστασίας των καταθέσεων και ο καλύτερος συντονισμός των οικονομικών και των δημοσιονομικών πολιτικών.

Η [Έκθεση των 5 Προέδρων](#), βασιζόμενη στην [επικοινωνία της Επιτροπής](#) του 2012 και την [ενδιάμεση έκθεση](#) του 2012, δημοσιοποίησε τις προτάσεις της για τα επόμενα βήματα της Ένωσης με στόχο της αντιμετώπιση αυτών και άλλων ερωτημάτων (Πίνακας 3). Οι προτάσεις αυτές ουσιαστικά προβλέπουν την ενεργοποίηση εθνικών συμβουλίων ανταγωνιστικότητας και δημοσιονομικής εποπτείας στις χώρες μέλη και τον κεντρικό συντονισμό αυτών μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών. Παράλληλα προβλέπεται η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης και της Ένωσης Κεφαλαιαγορών. Όταν ο συντονισμός οικονομικών πολιτικών φτάσει σε επαρκή επίπεδα, και μετά το 2025, προβλέπει τη δημιουργία μιας κεντρικής υποδομής δημοσιονομικών παρεμβάσεων. Δυνητικά ταχύτερη προβλέπεται η διαδικασία για έναν αυτορρυθμιζόμενο κοινό μηχανισμό εγγύησης καταθέσεων. Κυρίως όμως, η έκθεση αυτή δεν προχωράει στη διατύπωση πιο συγκεκριμένων προτάσεων, που είχαν περιληφθεί στην [επικοινωνία της Επιτροπής](#) και σε [ομιλίες του Προέδρου της ΕΚΤ](#) και που αφορούν τη ρητή μετάβαση σε έναν μηχανισμό κοινής άσκησης οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής καθώς η μελέτη αυτών των λεπτομερειών θα είναι αντικείμενο ειδικής ομάδας εργασίας. Αντίστοιχα, η πρόβλεψη για τη δημιουργία εθνικών Συμβουλίων Ανταγωνιστικότητας προβλέπεται ότι στο τελικό στάδιο θα οδηγήσει σε ελάχιστες προδιαγραφές για τις εθνικές οικονομικές πολιτικές και «ισχυρή λήψη αποφάσεων σε επίπεδο ζώνης του ευρώ». Η ταχεία διασαφήνιση των σχετικών λεπτομερειών και εδώ θα είναι σημαντική για να αποκλειστούν σκέψεις για τη διάσπαση της ενιαίας αγοράς και για την ανταλλαξιμότητα του ευρώ, τουλάχιστον για το διάστημα μέχρι το τρίτο στάδιο, μετά το 2025. Σημειώνεται ότι η επίπτωση δημιουργίας τέτοιων σκέψεων έχει αποδεχθεί στην περίπτωση της Ελλάδας ότι μπορεί να έχει καταστροφικές συνέπειες για την οικονομία μιας χώρας. Επιπλέον, επιθυμητή είναι η αναλυτική περιγραφή της νέας δομής των οργάνων της Ένωσης, ειδικά μετά την ενδυνάμωση της εκτελεστικής δράσης του Συμβουλίου Αρχηγών και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Σχετικές συζητήσεις αναμένονται από το Φθινόπωρο του 2015.

Διάγραμμα 10: Χωρητικότητα του ελληνικού εμπορικού στόλου (ΕΛΣΤΑΤ, Μαΐ. 2015)

Πίνακας 2: Βασικές μεταρρυθμίσεις στη δομή της Ευρώπης 2010-2015.

- Οι νέες ευρωπαϊκές νομοθεσίες και συμφωνίες ([2-pack](#), [6-pack](#), [Fiscal Compact](#), [Euro+ Pact](#), μεταξύ άλλων):
 - ενεργοποίησαν το κριτήριο του χρέους, που είχε μείνει αδρανές από την ίδρυση του ευρώ,
 - εισήγαγαν πιο αυτόματους μηχανισμούς κυρώσεων (βασικά, στο τέλος πρόστιμα) που ενεργοποιούνται σχεδόν αυτόματα ([πρέπει να ψηφιστεί με ειδική πλειοψηφία ή μη εφαρμογή τους, όχι η εφαρμογή](#)),
 - επιβάλλανε αυστηρότερα όρια για τα ελλείμματα σε σχέση με το [Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης](#), αλλά με ευελιξία για τη συγκυρία,
 - προβλέψανε την εισαγωγή κανόνων για την αυτόματη μείωση των ελλειμμάτων στους εθνικούς προϋπολογισμούς
 - Εισήγαγαν την ικανότητα των οργάνων της Ένωσης να ζητάνε αλλαγές σε εθνικούς προϋπολογισμούς,
 - έθεσαν πρώτη φορά τις ιδέες παρακολούθησης ανταγωνιστικότητας κόστους εργασίας και των συμβουλίων ανταγωνιστικότητας.

Πίνακας 3: Βασικές προτάσεις έκθεσης των 5 προέδρων.

Οικονομική Ένωση	
Αυστηρότερη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών:	Ενθαρρύνει διαρθρωτικές αλλαγές και το μέρος των ποινών εφαρμόζεται με δύναμη.
Καλύτερος συντονισμός Ευρωπαϊκού Εξαμήνου:	Εγκαίρως και ξεκάθαρες συστάσεις προς τα κράτη μέλη και υποχρέωση των χωρών να εξηγούν μη συμμόρφωση.
Σύστημα Συμβουλίων Ανταγωνιστικότητας:	Θα εξετάζουν σε εθνικό επίπεδο και θα συντονίζουν σε υπερεθνικό επίπεδο την παρακολούθηση μακροοικονομικών ανισορροπιών, ανταγωνιστικότητα κόστους, κοινωνικές εξελίξεις αλλά και οικονομικές πολιτικές και θέματα εσωτερικής αγοράς. Σε δεύτερο στάδιο, μια παρατεταμένη σύγκλιση δίνει πρόσβαση στον κοινό μηχανισμό απορρόφησης σόκ.
Χρηματοοικονομική Ένωση	
Ολοκλήρωση τραπεζικής Ένωσης:	Ενσωμάτωση σχετικών οδηγιών στις εθνικές νομοθεσίες, συμφωνία για μηχανισμό χρηματοδότησης δυνητικής εκκαθάρισης τραπεζών, εκκίνηση πανευρωπαϊκής εγγύησης καταθέσεων, ενδυνάμωση κεντρικής εποπτείας τραπεζών, μείωση έκθεσης τραπεζών σε δημόσιο χρέος.
Προώθηση Ένωσης Αγορών Κεφαλαίου:	Βαθύτερη ενοποίηση αυτών των αγορών, κοινός επόπτης, εναρμόνιση φορολογικών δομών για επενδυτικά εργαλεία στις χώρες μέλη καθώς και των λογιστικών πρακτικών και των πρακτικών ελέγχου, εναρμόνιση δικαίου χρεοκοπίας, εταιρικού δικαίου, νομοθεσίας περί περιουσιακών δικαιωμάτων και εφαρμογή διασυνοριακών στατήσεων.
Δημοσιονομική Ένωση	
Αναθεώρηση "6-pack" και "2-pack"	για να γίνουν πιο εύχρηστα και διαφανή
Δημοσιονομικό Συμβούλιο:	Συντονισμός των εθνικών δημοσιονομικών συμβουλίων για ανεξάρτητη αξιολόγηση των εθνικών προϋπολογισμών και της εκτέλεσής τους με τις συστάσεις να απευθύνονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ενσωματώνονται στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο εκτός αν υπάρχει επαρκής αιτιολογία. Σε δεύτερο στάδιο, δημιουργία δημοσιονομικού μηχανισμού σταθεροποίησης. Οι λεπτομέρειες θα μελετηθούν από σχετική ομάδα εργασίας.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

Avenue de Cortenberg 168

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 280 08 91

E: sevbxl@skynet.be